

О. Полякова

ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРАВОВОЮ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ

Досліджено джерела формування сучасної термінологічної системи в сфері публічного управління правовою освітою в Україні. Запропоновано та обґрунтовано необхідність проведення словникової кодифікації термінів у сфері публічного управління правовою освітою, що дасть змогу визначити можливі межі її функціонування та надасть можливість підвищити її результативність.

Ключові слова: публічне управління, правова освіта, термінологічна система, словникова кодифікація термінів, джерела формування термінів.

Формування та функціонування термінологічного апарату в державі залежить, насамперед, від суспільно-політичних обставин і міжнародного статусу країни. Із становленням суверенної держави в Україні, її повноцінного виходу на міжнародну арену та участі в інтеграційних процесах постала проблема створення національної термінології в усіх сферах суспільної діяльності. Не виняток і сфера державного управління (public administration).

Разом із державотворенням в українському соціумі розпочалася робота з вироблення термінологічної системи наукової галузі “Державне управління”, теоретичні конструкції якої відображені в науковій та соціально-політичній лексиці. На сьогодні накопичено значний масив наукових досліджень (наукові статті, дисертації, монографії, словники, навчально-методичні матеріали тощо), в яких “теоретичні засади державного управління, відпрацьованість категоріально-понятійного апарату створюють передумови досягнення порозуміння та взаємоузгодженості дій суб’єктів державного управління, що займають різні рівні у їх загальній ієрархічній структурі...” [1]. Однак серед науковців поки що немає однастайності щодо визначення основоположних понять, що характерно для періоду становлення будь-якої науки. Що стосується публічного управління, то його понятійно-категоріальну систему, як справедливо стверджує Ю. Ковбасюк, дуже важко назвати системою. На думку вченого, це “скоріше неупорядкований масив термінів, що потребує спеціального впорядкування та систематизації категорій в цілісну систему, яка вимагає формування критеріїв систематизації, максимальної адаптації термінів до вирішення пізнавальних та практичних проблем” [2]. Незважаючи на це, нині в українському соціумі склалися всі передумови для того, щоб термін “державне управління” був замінений на “публічне управління”, що розширює межі наукового пізнання та дає підстави для проведення ґрунтовніших наукових досліджень у напрямі уточнення термінологічної системи публічного управління, її кодифікації, що дасть змогу визначити можливі межі її функціонування в усіх сферах життєдіяльності суспільства, зокрема в сфері публічного управління правовою освітою.

Відзначимо, що проблема становлення терміносистеми в сфері публічного управління правовою освітою відображає як розвиток суверенної Української держави, так і можливість її інтеграції у світове співтовариство. Крім того, вирішення цієї проблеми прискорить розвиток самої галузі правової освіти. Отже, першочерговим завданням

науковців на сьогодні є упорядкування термінів у сфері публічного управління правовою освітою, узгодження їх із міжнародною термінологією, видання фахових словників (проведення словникової кодифікації термінів).

Формування понятійного апарату, термінологічної системи, когнітологія теорії публічного управління є предметом дослідження таких вітчизняних учених, як: В. Баштанник, С. Білорусов, І. Бородін, М. Білинська, І. Вернудіна, Р. Войтович, Н. Гавкалова, Т. Желюк, Д. Карамішев, Ю. Ковбасюк, О. Крюков, Т. Лукіна, В. Мартиненко, Р. Мельник, О. Оболенський, Н. Обушна, І. Розпутенко, М. Стадник, Ю. Сурмін, В. Трошинський, І. Хожило, В. Шарий, Ю. Шаров та інші.

Різномісні аспекти становлення та розвитку правової освіти досліджуються українськими вченими, зокрема: питання становлення та розвитку правової освіти в Україні – Б. Андрусишин, А. Гуз, О. Ковальська, О. Костенко, Д. Кумков, О. Макарова, О. Машкевський, С. Немченко та інші; визначення ролі правової освіти у формуванні правової культури українського соціуму – В. Водник, С. Гладкий, І. Ішук, Н. Ляпунова, Б. Мелех, Н. Оніщенко, О. Орлова, О. Плахотник, Н. Сторчак, М. Требін, В. Туряниця, О. Фатхугдінова, С. Шефель та інші; наукові прикладні розробки з вдосконалення правової освіти та правового виховання у вищих навчальних закладах – І. Алексєєва, І. Сопілко, В. Череватюк, Г. Усеїнова, В. Череватюк та інші; виявлення та розповсюдження позитивного досвіду роботи бібліотек у напрямку підвищення рівня правової обізнаності громадян – В. Шейчук, О. Натаров та інші.

Окремі аспекти управління правовою освітою розглядаються у дисертації О. Ковальської, а саме в роботі визначено сутність, структуру і зміст діяльності щодо управління правоосвітніми процесами в загальноосвітньому навчальному закладі, охарактеризовано її рівні, окреслено та конкретизовано концептуальний, змістовий, технологічний компоненти системи управління правовою освітою учнів, сформульовано сутність поняття “управління правовою освітою учнів у загальноосвітньому навчальному закладі” [3]. Також, дослідженню організаційно-правових засад управління юридичною освітою в Україні присвячена дисертація М. Мартинова [4]. Втім, стан наукових досліджень, пов’язаних із проблемою публічного управління правовою освітою в Україні, поки що не відповідає потребам практики з її випереджаючими запитами. Досі в Україні відсутні спеціальні наукові розробки з такої проблематики, що обумовило актуальність цього дослідження.

Мета статті – дослідити джерела формування сучасної термінологічної системи в сфері публічного управління правовою освітою в Україні та обґрунтувати необхідність проведення словникової кодифікації термінів з метою окреслення можливих меж управлінської діяльності для підвищення результативності правоосвітнього процесу.

Теоретико-методологічною основою дослідження стали довідкові видання та наукові праці вітчизняних учених, присвячені дослідженню термінології, що характеризує функціонування та розвиток сфери публічного управління правовою освітою.

Становлення будь-якої наукової галузі завжди супроводжується процесом формування терміносистеми, джерелом якої є термінологія, що існує у двох вимірах – функціонування (наукова, навчальна, спеціальна література, професійне спілкування) та фіксування термінів (словники, довідники, глосарії, енциклопедії, нормотворчі документи). Обидва виміри є важливими як для розвитку наукової термінології, так і для професійної діяльності людини.

Сучасна українська термінологія у сфері публічного управління правовою освітою не має кодифікації, тобто суспільно усвідомлених і зафіксованих словниками та іншою спеціальною літературою термінів, оскільки знаходиться на початковому етапі становлення наукової галузі, коли відбувається процес переходу від неупорядкованої сукупності термінів до терміносистеми. Аналіз джерел та літератури вітчизняних авторів показує, що терміносистема сфери публічного управління правовою освітою складається із загальних слів, що вживаються у професійній діяльності, здебільшого в освіті. Так, у науковій і спеціальній літературі трапляються такі терміни: “управління освітою”, “державне управління освітою”, “освітня політика”, “правова освіта”, “шкільна правова освіта”, “правознавство”, “правовий всеобуч”, “правоосвітня діяльність”, “правова самоосвіта”, “правнична освіта”, “юридична освіта”, “ювенальна освіта”, “освіта з прав людини”, “громадянська освіта”, “правова агітація”, “правова пропаганда”, “правове виховання”, “правова культура”, “правова свідомість” тощо. Більшість із цих термінів відтворені на основі кореневих слів, основою яких є терміни “право”, “освіта” та “управління”. Перелічені терміни можна віднести до міжгалузевих термінів (залежно від ступеня спеціалізації значення термінів), що широко використовуються у педагогічній, юридичній, соціологічній, психологічній науках та у галузі знань із державного управління.

Зазначимо, що в дослідженні ми використовуємо визначення поняття “термін”, що надається в словнику української мови, – “слово або словосполучення, що означає чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо” [5]. Терміни з державного управління, за визначенням Ю. Сурміна, – це “слова чи словосполучення, які покликані точно позначати поняття та їх співвідношення в межах науки і практики державного управління” [6]. Сукупність таких термінів, як стверджує автор, утворює відповідну термінологію – систему, яка слугує для спеціалізованого позначення об’єктів, їх властивостей і відношень у галузі державного управління.

Наголосимо, що система термінів певної галузі науки упорядковується у термінологічному словнику як одному з різновидів лінгвістичного словника, де фіксується певна термінологія як джерело терміносистеми. Перші словники з державного управління з’явилися в Україні у першому десятилітті ХХІ ст.:

– у 2002 р. – словник-довідник “Державне управління” [7] за загальною редакцією В. Князева і В. Бакуменка, в якому зібрані та впорядковані поняття про найбільш загальні і фундаментальні властивості, відношення та зв’язки у державному управлінні як сфері діяльності та галузі науки;

– у 2004 р. за загальною редакцією В. Лугового, В. Князева, В. Бакуменка був виданий словник-довідник “Методологія державного управління” [8], основою якого є концепція методології державного управління, розроблена вченими Національної академії державного управління при Президентіві України (далі – НАДУ);

– у 2005 р. – словник-довідник “Державне управління та державна служба” [9] (авт.-уклад. О. Оболенський), у якому подано тлумачення майже 1300 понять і термінів державного управління та державної служби, що охоплюють відомості з майже 23 тем професійного навчання фахівців для органів державної влади та органів місцевого самоврядування; словник термінів і понять з державного управління [10], укладений В. Малиновським, що містить визначення та опис понад 660 основних термінів і понять, найбільш уживаних у теорії та практиці державного управління;

– у 2010 р. вийшов друком Енциклопедичний словник з державного управління [11], який став першим в Україні фундаментальним виданням, у якому розкривається термінологічна система державного управління, що охоплює приблизно 2600 термінів, що відображають різні аспекти державного управління: його теорію та історію, механізми, регіональний розвиток, галузеве управління та місцеве самоврядування;

– у 2011 р. – Енциклопедія державного управління у 8 томах [12], що стала фундаментальною багатотомною працею колективу українських учених, ключова роль у підготовці якої належить НАДУ та її регіональним інститутам.

Однак, зауважимо, що серед термінів, зафіксованих у вище перелічених словникових та енциклопедичних виданнях, не надається визначення поняття “публічне управління”, що не свідчить про реальний стан сучасної управлінської термінології. Лише в Енциклопедичному словнику з державного управління розміщена термінологічна стаття, присвячена терміну “публічне управління”. В ній зазначено, що термін був вперше введений англійським автором Д. Кілінгом у 1972 р. та означав “пошук найкращих способів використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей держави: публічне управління спрямоване на реалізацію прав, свобод та законних інтересів приватних осіб і передбачає якнайповніше застосування владою принципу публічності – відкритості та прозорості діяльності її апарату, право впливу громадян на діяльність органів влади, громадський контроль за діяльністю управлінського апарату тощо” [13].

Розуміючи актуалізацію ролі й місця науковців в експертно-аналітичному та консультативному супроводі управлінської діяльності на різних її рівнях, колектив учених НАДУ в 2010 р. розпочав теоретико-методологічну роботу з вироблення концепції “публічного управління”. Були проведені наукові семінари, конференції та оприлюднені наукові результати [14, 15], однак й досі немає кодифікованого продукту, який би відобразив новації в управлінській діяльності та можливості їх використання представниками керівного апарату.

Спроби систематизувати терміни, вживані у педагогічній та суміжних науках (філософія, економіка, соціологія, література, мистецтво, медіаосвіта, медицина), у контексті проблем освіти, розпочались в Україні наприкінці ХХ ст. Виданням, що започаткувало систематизовану наукову працю в галузі української педагогічної термінології, її збагачення, приведення у відповідність до термінології, прийнятої в розвинутих країнах світу, можна вважати створений С. Гончаренком “Український педагогічний словник” [16], виданий у 1997 р., в якому вміщено майже 3000 статей. Пізніше, в 2001 р. за редакцією М. Ярмаченка був виданий “Педагогічний словник” [17]. Особлива увага авторським колективом приділялася відображенню надбань української педагогіки в галузі національного виховання, етнопедагогіки, висвітленню маловідомих джерел, поверненню із забуття достойних імен української педагогіки. У 2008 р. вийшла перша у вітчизняній літературі довідниково-аналітична праця – “Енциклопедія освіти” [18], підготовлена науковим колективом Академії педагогічних наук України, в якій висвітлено проблеми теорії, історії та практики української освіти, походження понять іно-термінологічних основ педагогічної і психологічної наук, сучасні освітні парадигми та концепції, системи навчання і виховання у різних типах навчальних закладів, розвиток зарубіжних освітніх систем, персоніфіковану інформацію про педагогів та громадських діячів, що сприяли розвитку освіти в Україні, інформацію про суміжні галузі науки, які мають вагомe значення для розвитку сучасної освіти. У 2013 р. науково-педагогічними працівниками НАДУ було підготовлено глосарій з дисциплін магістерської програми за

спеціальністю “Державне управління в сфері освіти” [19], що забезпечує навчальний процес навчально-методичними та практичним матеріалами.

Результати проведеного аналізу термінологічних статей, розміщених у зазначених вище довідкових виданнях, дають підстави для твердження, що в них не достатньо відображені фундаментальні напрями сучасної теорії й практики освіти, висвітлена не вся освітня діяльність або діяльність, що пов’язана з освітньо-виховним процесом. Так, у довідкових виданнях немає статей із правоосвітньою діяльністю, яка є складовою системи освіти й обов’язковою для освітніх закладів і установ країни, до того ж здійснюється протягом усього життя людини.

На сьогодні за допомогою досвідчених фахівців в Україні триває робота зі створення освіти для демократичного громадянства. Підготовлено й опубліковано низку навчальних та навчально-методичних матеріалів із освіти в галузі прав людини та громадянської освіти [20 – 24], за якими здійснюється спеціалізована систематична підготовка молоді до суспільного життя в умовах демократії. Саме в цих виданнях закладаються нові концептуальні підходи до правової освіти.

Доцільно зазначити, що соціальна робота та соціальна педагогіка є окремими галузями педагогічного знання. У 2013 р. за загальною редакцією І. Звереві вийшла “Енциклопедія для фахівців соціальної сфери” [25], що містить вісім розділів, у яких систематизовано найпоширеніші поняття, терміни й категорії соціальної роботи та соціальної педагогіки, що відображають теоретико–методологічні основи, зміст і напрями соціальної/соціально–педагогічної роботи, її правові, психологічні, соціокультурні, політичні основи, технології та інновації, а також соціальні інститути та інституції. Втім і в цьому виданні відсутні термінологічні статті, що розкривають сутність правової освіти, хоча представлені окремі терміни з правової роботи соціальних працівників.

Вагомим внеском у процес формування термінологічної системи в юридичній науці на теренах Української держави є багатотомний систематизований звід знань про державу і право – “Юридична енциклопедія” [26], що протягом 1998 – 2004 рр. вийшла у 6 томах та містить приблизно 10 тисяч термінів. Видання охоплює усі галузі права, висвітлює внесок української та зарубіжної науки у розвиток юриспруденції, відображає світову та національну історію державотворення, діяльність правових інституцій, розкриває процеси державної і правової розбудови сучасної України. Авторами енциклопедії є провідні правознавці і висококваліфіковані юристи-практики. Саме в цьому виданні кодифіковані ключові поняття терміносистеми з правової освіти.

Звичайно, фіксована продукція не є основним джерелом термінології сфери правової освіти. На сьогодні накопичено вже достатньо наукової, навчальної та спеціальної літератури, що містить термінологічну лексику цієї сфери. Так, у більшості навчальних, навчально-методичних та наукових видань із юридичної науки [27 – 32], особливо тих, що стосуються теорії держави і права, трапляються терміни, що безпосередньо відображають правоосвітню та правовиховну роботу в суспільстві.

Результати проведеного дослідження наукової та спеціальної літератури з питань публічного управління правовою освітою дають підстави для таких висновків:

– по-перше, в Україні відбувається становлення нової наукової галузі “Публічне управління”, що супроводжується формуванням понятійно-категоріального апарату, що має враховувати особливості досвіду управління вітчизняної та зарубіжної теорії та практики;

– по-друге, джерелом термінологічної системи в сфері публічного управління правовою освітою є наукова термінологія, що формується за допомогою термінів, що

вживаються у науковому й професійному спілкуванні, а також фіксуються у довідкових виданнях; джерелами, що наповнюють термінологію в сфері публічного управління правовою освітою в Україні, є власні національні літературні видання (наукові, навчально-методичні, довідкові);

– по-третє, на сьогодні в сфері публічного управління правовою освітою накопичено достатньо термінологічного масиву, який потребує систематизації.

Висновки

Результати проведеного дослідження щодо фіксації терміносистеми у сфері публічного управління правовою освітою показали, що в сучасній словниково-довідковій літературі поки що немає чітко визначеної системи термінів, що обслуговує наукову теорію (концепцію) цієї сфери. Учені наголошують, що нині принципово важливим є становлення та розвиток термінологічної системи на базі парадигми публічного управління, тому “необхідно сформуванню, детально обґрунтувати термінологічну базу публічного врядування, скажімо, “золоту сотню” термінів, які є найбільш актуальними та перспективними для державно-управлінського мислення” [33].

Виходячи з цього, накопичений термінологічний масив у сфері публічного управління правовою освітою потребує систематизації. Ми пропонуємо на цьому етапі процесу формування термінології систематизувати терміни за двома критеріями: теоретико-методологічні та прикладні проблеми публічного управління правовою освітою. Терміни мають відобразити сутність, структуру, принципи, функції, форми, методи публічного управління, основні завдання, напрями, роль правової освіти у формуванні правосвідомості та правової культури громадянина демократичної держави, історичні традиції та особливості правосвітньої діяльності, а також виділити деформаційні явища та профілактичну діяльність. До розробки терміносистеми у сфері публічного управління правовою освітою можна залучити експертів, які зроблять на основі досягнутого наукового рівня, професіоналізму та досвіду роботи в певній галузі вибірку відповідних наукових статей відомих, визнаних фахівців та зроблять їх наступне наукове редагування. Проведення такої роботи дасть змогу систематизувати вже існуючу та вживану в науковій літературі термінологію в сфері публічного управління правовою освітою, виділити дискусійні питання та окреслити можливі шляхи для їх вирішення.

Список використаної літератури

1. Теорія та історія державного управління [Текст] : навч. посіб. / Г. С. Одінцева, В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтохова [та ін.]. — К. : Видавничий дім “Професіонал”, 2008. — С. 37.
2. Ковбасюк Ю. Проблеми формування понятійно-категоріальної системи публічного управління / Ю. Ковбасюк // Понятійно-категоріальний апарат публічного управління [Текст] : матер. методол. семін. у форматі відео-конф. (31 березня 2010 р.) / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, Ю. П. Сурміна, В. П. Трошинського ; передмова Ю. В. Ковбасюка. — К. : НАДУ, 2010. — С. 7.
3. Ковальська О. П. Управління правовою освітою учнів у загальноосвітньому навчальному закладі [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. “Теорія і методика управління освітою” / О. П. Ковальська. — К. : [б. в.], 2012. — 20 с.
4. Мартинов М. П. Організаційно-правові засади управління юридичною освітою в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / М. П. Мартинов. — Запоріжжя : [б. в.], 2012. — 19 с.

5. Словник української мови [Текст] : в 11 т. Т. 10 / редкол. : І. К. Білодід (голова) [та ін.] ; Акад. наук Укр. РСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. — К. : Наукова думка, 1979 – 1980. — С. 88.
6. Сурмін Ю. П. Терміни з державного управління / Ю. П. Сурмін // Енциклопедичний словник з державного управління [Текст] / [уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. — К. : НАДУ, 2010. — С. 703.
7. Державне управління [Текст] : словн.-довід. / [уклад. : В. Д. Бакуменко (кер. творчого кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар та ін.] ; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. — К. : Вид-во УАДУ, 2002. — 228 с.
8. Методологія державного управління [Текст] : словн.-довід. / уклад. В. Д. Бакуменко (кер. авт. кол.), Д. О. Безносенко, С. В. Бугівщенко [та ін.] ; за заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. — К. : Вид-во НАДУ, 2004. — 196 с.
9. Державне управління та державна служба [Текст] : словн.-довід. / [авт.-уклад. О. Ю. Оболенський]. — К. : Вид-во КНЕУ, 2005. — 480 с.
10. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління [Текст] / В. Я. Малиновський. — К. : Атіка, 2005. — 240 с.
11. Енциклопедичний словник з державного управління [Текст] / [уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. — К. : НАДУ, 2010. — 820 с.
12. Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін.]. — К. : НАДУ, 2011.
13. Трощинський В. П. Публічне управління / В. П. Трощинський // Енциклопедичний словник з державного управління [Текст] / [уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. — К. : НАДУ, 2010. — С. 605.
14. Понятійно-категоріальний апарат публічного управління [Текст] : матер. методолог. семін. у форматі відео-конф. (31 березня 2010 р.) / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, Ю. П. Сурміна, В. П. Трощинського ; передмова Ю. В. Ковбасюка. — К. : НАДУ, 2010. — 96 с.
15. Публічне управління: шляхи розвитку [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — К. : НАДУ, 2014.
16. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] : довід. вид. / С. У. Гончаренко. — К. : Либідь, 1997. — 376 с.
17. Педагогічний словник [Текст] : словарь / за ред. М. Д. Ярмаченка. — К. : Педагогічна думка, 2001. — 516 с.
18. Енциклопедія освіти [Текст] / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.
19. Державне управління у сфері освіти [Текст] : глосарій з дисциплін магістерської програми за спеціальністю “Державне управління в сфері освіти” / [авт. кол. : Н. Г. Прогасова, В. І. Луговий, Ю. О. Молчанова та ін.] ; за заг. ред. Н. Г. Прогасової. — К. : НАДУ, 2013. — 48 с.
20. Громадянська освіта: теорія і методика навчання [Текст] / [автор. кол. : Т. Асламова, Т. Бакка, В. Бортніков та ін.]. — К. : Вид-во ЕТНА-1, 2008. — 174 с.

21. Джуліман Е. Навчання молоді правам людини [Текст] : посібник [для організаторів освітніх заходів з прав людини для молоді] / Е. Джуліман, Л. Юрт ; [адапт., ред. та доп. укр. мовою С. Буrows, К. Реуцький]. — Х. : Права людини, 2009. — 156 с.

22. Компас [Електронний ресурс] : посіб. з освіти в галузі прав людини за участі молоді / П. Брандер, Л. де Вітте, Н. Гані [та ін.] ; за ред. П. Брандер, Е. Кін, В. Юхаж [та ін.] ; остат. ред. Р. Гомес. — 2012. — Режим доступу : http://dsmsu.gov.ua/media/2015/04/08/24/compass_.pdf.

23. Освіта для демократичного громадянства [Текст] : посібник [для підготовки вчителів з питань освіти для демократ. громадянства та освіти з прав людини] (вдосконалена версія – вересень 2007) / [Р. Голлоб, Е. Хаддестон, П. Крапф та ін.] ; пер. з англ. та адапт. Л. М. Ващенко ; за ред. Е. Хаддестона ; за заг. ред. укр. версії : Н. Г. Прогасова. — К. : НАДУ, 2009. — 92 с.

24. Посібник для тренерів неформальної освіти [Текст] / [авт. кол. : Н. Трамбовецька, О. Іванік, М. Гавінек-Дагаргулія та ін.]. — К. : [б. в.], 2015. — 71 с.

25. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери [Текст] / за заг. ред. проф. І. Д. Звереві. — К. ; Сімферополь : Універсум, 2013. — 536 с.

26. Юридична енциклопедія [Текст] : в 6 т. / [редкол. : Ю С. Шемшученко (відп. ред.) та ін.]. — К. : Українська енциклопедія, 1998 – 2004.

27. Загальна теорія держави і права [Текст] : підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин. — К. : Кондор, 2006. — 477 с.

28. Котюк В. О. Загальна теорія держави і права [Текст] : навч. посіб. / В. О. Котюк. — К. : Атіка, 2005. — 592 с.

29. Лоджук М. Т. Юридичні клініки в Україні: освіта та правова допомога [Текст] : монографія / М. Т. Лоджук. — Одеса : Фенікс, 2015. — 328 с.

30. Правове виховання в сучасній Україні [Текст] : монографія / А. П. Гетьман, Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян [та ін.] ; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. — 2-ге вид., переробл. і допов. — Х. : Право, 2013. — 440 с.

31. Скакун О. Ф. Теорія права і держави [Текст] : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. Ф. Скакун. — Вид. стер. — Х. : Консум, 2009. — 655 с.

32. Словничок юридичних термінів [Текст] : навч. посіб. / уклад. В. П. Марчук. — К. : МАУП, 2003. — 128 с.

33. Ковбасюк Ю. Проблеми формування понятійно-категоріальної системи публічного управління... — С. 5—9.

Стаття надійшла до редакції 15.11.2016

Схвалена до друку редколегією 21.11.2016

O. Poliakova

SOURCES OF MODERN TERMINOLOGICAL SYSTEM FORMATION IN PUBLIC ADMINISTRATION IN THE LEGAL EDUCATION SPHERE IN UKRAINE

This article focuses on the research of sources of the modern terminological system formation in public administration in the legal education sphere in Ukraine. The article proposes and justifies the need for codification of dictionary terms in public administration in the legal education sphere that will allow us to determine the possible limits of its operation and to provide an opportunity to increase its effectiveness.

Key words: public administration, legal education, terminology system, dictionary codification of terms, sources of term formation.